

Gran Hotel - Restaurant

de LONDRES

HOTEL DE PRIMER ORDRE

Habitacions amb telèfon urbà i interurbà :: Habitacions amb bany, dutxes i telèfon

Els cafès GIL

SON: ELS DE MÉS FORTALESA
ELS DE MÉS AROMA

Carrer Metge Fortuny, 3 (davant la Fleca). - Reus

Crònica estrangera

UNA DECLARACIÓ DELS PARTITS POLONESOS

La proclamació de la Constitució de l'Estat polonès pels Imperis centrals ha vingut en mig d'un període d'agitació popular a la Polònia, la qual agitació ha estat principalment produïda pels conflictes de les legions poloneses. Aquelles havien de servir de base al futur exercit nacional polonès.

Com consideren els polonesos la Constitució promulgada? Un document interessant i autoritzat ha estat publicat sobre aquest punt. Es tracta d'una declaració publicada a Varsovia alguns dies abans d'ésser promulgada la Constitució i que es refereix ja a aquesta. El document, que sotscriuen tots els partits polonesos, diu així:

«El nostre país està en vigílies de rebre nous orgnes d'Estat com a conseqüència de l'acte del 5 de novembre de 1916. En cerca de la manera de donar realització al dit acte, seran creades institucions novelles, al capdavant de les quals hi haurà un Consell de regencia amb amples poders polítics.

«Davant la gravetat de la seva situació, la Junta dels partits polonesos es creu en el deure de declarar aixó que segueix:

«El Consell de regencia, al qual serà condició de l'Estat, per realitzar la seva tasca i obtenir resultats felissos per a la nació, amb la condició que no oblidí un sol instant que, conforme a l'esperit de la historia de la Polònia, la nació ha estat i és la única font del poder suprem.

«Estem absolutament convençuts que en les condicions transitories actuals, el Consell de regencia, sense comptar amb la voluntat nacional, no prejutarà ni les fronteres ni la constitució de l'Estat polonès; que no oferirà a ningú la corona de Polònia. Esperem igualment que el Consell de regencia protegeixi la nació contra els efectes destructors de la guerra i que emprengui una obra de reconstrucció de l'Estat polonès per les seves propies forces.»

Com es pot veure, els polonesos accepten en principi les institucions estatals que els Imperis centrals estableixen a la Polònia russa.

LA RESPOSTA D'ALEMANYA

AL PAPA

A la nota del Papa del 2 d'agost, com testifica el Cancellier imperial en nom de l'Emperador:

«D'ençà de molt temps venia observant l'Emperador, gran respecte i agrament als treballs de S. S. per atenuar els sofriments de la guerra i apressurar-ne la fi.»

L'Emperador veu en les noves gestions de la Santa Seu una altra prova d'un noble i altruista sentiment i fa fervents vots de que per al benestar de tot el món doni resultat la crida del Papa.

Recorda els esforços fets pel Kaiser des de 1888 per conservar la pau.

En la crisi que precedí a la guerra, la

aspiració de l'Emperador, alemany, fou fins l'últim moment a solucionar-la per mitjans pacífics. Després que esclatà la guerra contra sa voluntat, l'emperador en unió dels seus aliats, manifestà solennement el seu desig i bona disposició per a entrar en negociacions de pau.

Alemanya buscava dintre de ses fronteres el lliure desenvollop dels seus bens materials i intel·lectuals i fora de elles una lliure competència amb les altres nacions amb iguals drets. Aquesta competència hauria conduït a la més alta perfecció de la humanitat.

La funesta serie d'esdeveniments de 1914 transformà l'Europa en teatre de sagnants lluites.

Tenint en consideració la importancia que correspon al manifest de la Santa Seu, el Govern imperial no ha deixat de sotmetre a un detingut examen la nota.

Les mesures del Govern alemany, en contacte amb els representants del poble, demostren el seu acord amb els desigs del Papa i la resolució de pau del Reichstag alemany del 19 de juliol d'aquest any, determinant les seves bases.

Amb especial satisfacció acullí el Govern imperial la crida de pau en que Sa Santetat expressa clarament el seu convenciment de que en l'esdevenir ha de prevaldre sobre el poder de les armes el poder moral del dret.

«Nosaltres compartim la idea de Sa Santetat amb definides regles per a garantir una similtània i recíproca limitació dels armaments i per a la veritable llibertat del mar.

Com a corolari lògic haurà de resultar que els litigis internacionals ja no seran decidits per la força, sino per mitjans pacífics, particularment per a l'arbitratge d'un efecte conciliador que reconeixem plenament amb Sa Santetat. En aixó apoiaria el Govern imperial tota proposició compatible amb els vitals interessos de l'Imperi i del poble alemany.

Alemanya, per la seva situació geogràfica i les seves necessitats econòmiques, depèn de tractats pacífics amb sos veïns i els altres països del món. Per tant, cap poble té més motius que l'alemany per a desitjar que, en lloc de l'odi i de la lluita, regni entre les nacions un esperit conciliador i fraternal.

Si els pobles, guiats per aquest esperit, reconeixen per sa pròpia salvació que és precís que s'accentui en les relacions el sentiment d'aproximació, conseguirán solventar també els pendents litigis de una manera satisfactoria, exclònt així la possibilitat de que es torni a reproduir tan gran catástrofe mundial.

Unicament, sota aquesta hipòtesi, pot ser establerta una pau durable que favoreixi l'aproximació intel·lectual i el floreixement econòmic de la humanitat.

Aquesta profunda i sincera convicció ens anima en la confiança de que també els nostres adversaris veuran en les proposicions sotmeses a la discussió de Sa Santetat una base propícia per a disposar-les a la preparació de la pau sota condicions que coincideixen amb el sentiment de justícia i la situació d'Europa.

REMITIT

Sr. Director de FOMENT.
Ciutat.

Molt distingit senyor nostre: Havent acudit al periòdic «Las Circunstancias» per a que publicqués el següent escrit, a lo que segons se veu se nega, atentament venim a V. per a pregar li se serveixi inserir-lo en el periòdic de sa digna direcció.

Mercès per endavant: vos desitgen els vostres affms. i S. S.

Fernán Casals.

J. Padern Solá

Juan Figuerola.

A LA JUVENTUD REPUBLICANA DE LA CALLE DE MONTEROLS

Compañeros: Como sea que la conducta seguida y modo de proceder de nuestro partido es ajena a la política local, en nada se ajusta con nuestro modo de ser y manera de pensar, lo que nos coloca en acentuado criterio opuesto, en fecha 14 del corriente pusimos nuestros cargos a disposición de la Junta del Circulo Republicano, cuya Junta aceptó nuestras dimisiones.

Gustosos al renunciar los cargos que inmerecidamente nos confió la Juventud Republicana para su desempeño, a la misma Junta del Circulo hubiéramos liquidado cuentas y entregado los fondos mas de aquella Junta se desprendió un gesto que marcaba por parte de ella desconfianza hacia nosotros, cuyo gesto hirió nuestro amor propio, no efectuando la comprobación de cuentas por tal motivo; para el mismo objeto se nos cita hoy, no compareciendo nosotros a ella y dirigiéndonos por cortesía la siguiente carta:

A la Junta Directiva del Circulo Republicano de Reus.

Muy respetables señores nuestros: Habiéndonos citado para el día de hoy, para que ante Vds. rindiéramos cuentas de los fondos de la Juventud Republicana por haber presentado las armistones de nuestros respectivos cargos, solo y únicamente por razones de cortesía y caballerosidad, les dirigimos la presente para manifestarles que no comparecimos a su citación, por entender que después de lo ocurrido, no es a esta Junta Directiva a la que debemos efectuar la liquidación de los fondos de la Juventud Republicana, y si, dispuestos en todo momento a efectuarlo con la citada Juventud, la que nos otorgó su confianza eligiéndonos para desempeñar los cargos que ahora nosotros hemos renunciado.

Acompañamos un remitido, explicando nuestra actitud y determinación a los socios de la Juventud, el cual rogamos se sirvan insertar en las columnas del periòdic «Las Circunstancias», órgano de este partido.

Nos reiteramos de Vds. syvos affms. y atos. s. s. s.

Nos cabe la honra de poder decir con la cabeza erguida y la conciencia limpia, que hemos desempeñado los cargos que nos fueron confiados, en el seno de la junta, con toda honradez y teniendo siempre por único punto de mira, el engrandecimiento y la prosperidad de la misma.

Nuestra actitud, estamos dispuestos a discutirla donde y cuando queráis, y restamos con la conciencia bien tranquila porque entendemos que ha sido nuestro acto un acto de justicia hecho con todo conocimiento de causa, estando seguros que será aplaudido por todo hombre que sustente ideas republicanas.

Compañeros: Solo os pedimos que guicéis bien vuestros pasos, que sepais siempre qué terreno pisais. Si así procedéis, al final de la jornada nos confundiremos en estrecho abrazo y entonces seguros que nos ayudaréis en nuestra regeneradora tarea.

Salud os desean vuestros compañeros y amigos.

Reus 18 septiembre de 1917.—José Padern Solá.—Fernando Casals Balles 16.—Juan Figuerola Saboté.

Pro-Sardanes

UNA ADHESIÓ

Sots el mateix encapçalament i en aquestes mateixes columnes han aparegut dos bells articles firmats per Abel i Victòria Salomé, endressats a la divulgació de la sardana.

Molt bé, volguts companys!

Forsa convindria, com molt bé diu, que'l nostre jovent la comprengues, la sardana i a la vegada que la practiqués, puix aixís, practicant-la, arriariva per estimar-la. Com lograr aixó? Doncs, treballant, sens treball endevades, hns conseguim la constitució d'un Grup Sardanic, després quan vegessin la tasca exemplar que's faria, allavors fora quan vindrien tots els indiferents al nostre redós. Are en quan als obeeats per la impudiquesa dels «fox trots—one steps» etc., aquets els «sobtará el bon intent i repararàn» com és possible ballar sardanes a Reus, sense cap cobla? La manca d'aquest element per cert principal no'ns deu fer defallar per ço; són petiteses davant la grandiositat de l'idea, tot s'escomença per poc i amb fermesa es logra l'èxit.

Jo tinc un amic a Girona, que quan estudiava en l'Universitat de la capital, junt amb altres companys del poble llur, era tant l'ansietat que sentia envers les sardanes que per manca de recursos per a poger tenir una cobla, els diumenges llogaven uns músics ceguts i tota la tarda tocaven sardanes i quines sardanes! per ço ja que no hi havia possibilitat d'una manera es ballaven d'un altra.

Veus aquí l'abnegació d'aquests vers patriotes. Aixís és, que, companys, treballlem i ajudem als iniciadors dignes de tot elogi; cerquem amb fermesa el triomf del nostre propòsit.

Jo crec que amb entusiasme trovarem

la fi dels nostres esforços i qui sab un, si fins es podrà crear una cobla aquí a Reus.

Visca la dansa espiritual i bella!
P. B. i B.
21, IX, 917.

Catástrofe ferroviaria

Tota la premsa publica amplia informació del topament de trens ocorregut entre les estacions de Matapozuelos i Posalze. No coincideixen les referencies, havent-hi periòdics que diuen que els morts foren tretze, altres que foren catorze, i en quant al nombre de ferits alguns el fan passar de 40.

A la matinalada ha sigut detingut el factor de l'estació de Matapozuelos, a qui es considera causant de la catástrofe, per haver donat indegudament sortida al tren correu d'Irún.

El vis-comte d'Eza, al rebre als periodistes els digué:

—Avui no hi ha més que la catástrofe ferroviaria; espero la tornada del director general d'Obres públiques, senyor Ruano, que ha recorregut el lloc de la catástrofe.

Ahir vaig consagrar tot el matí a aquesta qüestió. Em vaig enterar aviat de lo ocorregut i vaig conferenciar amb el ministre de la Governació i amb el governador de Valladolid.

Sembla comprovat que'l tren que es trobava parat no estava cubert.

La sortida de l'altre tren de l'estació immediata fou, en canvi, reglamentaria, segons informes que hi ha fins ara.

Anit me telegrafia el senyor Ruano, donant-me compte de quant havia fet. Vistà als ferits i els atengué.

El Govern, quan coneugi tots els dats, està disposat a que es depurin i a que s'exigeixin responsabilitats per la catástrofe.

Les locomotores estan ara en males condicions.

El problema de la desorganització del servei de ferrocarrils ja no és un problema de falta de carbó. El tenen d'Asturies, d'on diàriament surten deu mil tonellades; pero les locomotores estan fetes malbé. Ara no es poden portar materials de l'estranger per a renovar-les.

No's tracta d'actes de sabotatge del personal; és que no's dona a les locomotores el cuidado i el descans que necessiten.

Aixó em fa pensar en que hi haurá necessitat de reduir el número de trens de viatgers, deixant els estrictament necessaris, per a que no sofreixi el tráfico de mercaderies.

He ordenat a la Companyia del Nord que faci un plan de serveis adequat an aquestes lamentables circumstancies.

LES CAUSES DEL SINISTRE

Segons es diu la causa del sinistre ferroviari fou la següent:

El tren de missatgeries número 84 no s'atura de Valladolid fins a Medina, pero aquesta vegada es detingué a Matapozuelos per a que la màquina pregués

aigua i un cop realitzada aquesta operació el factor de Matapozuelos donà la sortida al comboi, comunicant-ho al de Posaldez.

Aquest tren recorre en 11 minuts el trajecte entre ambdós estacions i havien transcorregut 33 minuts quan arribà a Matapozuelos el correu d'Iruán.

En aquell moment es presentà un viatger demanant que se li despatxés bitllet i se li facturés l'equipatge per la qual raó es va distreure el cap de l'estació, oblidant de preguntar a Posaldez si havia arribat el tren de mercaderies i donant sortida al correu.

Minuts després rebia la comunicació de Posaldez dient que no havia arribat el tren de mercaderies.

El cap d'estació de Matapozuelos es donà compte de la imminència de la catàstrofe i s'apressà a fer funcionar els discs, però tot fou inútil.

Agrícoles

PATATES PER A SEMBRAR

Havent acudit a la Direcció d'Agricultura nombrosos agricultors, sollicitant que s'adquireixi pel Govern patata primerenca amb destí a la sembra, la Direcció manifesta que no procedeix l'adquisició de dtb tubercul de manera directa per les múltiples raons que ha exposat en ses contestacions, però que està disposada a donar en aquest assumpte tota classe de facilitats, posant en relació directa als productors amb els agricultors i gestionant la major rapidesa en el curs del mencionat article.

LA COLLITA DE LA CIBADA

S'ha ultimat pel Comitè informatiu de la producció agrícola l'avenç de la collita de cibada.

Aquesta dona un total de 16.709.782 quintars mètrics, essent inferior a la de 1915 i 1916 en 2.203.036 quintars mètrics.

Com que'l total de la superfície dedicada a dit cultiu es calcula en 1.700.000 hectàries, a la collita actual correspon 10'1 per hectària.

La mitja producció d'aquest gra en el decenni de 1907-1916 és de 15.997.066 quintars mètrics, amb una mitja de 10'9.

Les províncies que han tingut major collita de cibada són Toledo, Madrid, Badajoz, Albacete, Sevilla, Ciudad Real, Saragossa i Múrcia.

LA PRODUCCió AGRÍCOLA

Que l'Agricultura és la base més ferma de la riquesa nacional és una veritat que no necessita demostrar-se; que amb motiu de l'actual guerra europea els agricultors han realitzat bastant bé llurs col·lites tampoc es pot dubtar; mes tam poc deixa de ser veritat que ls agricultors no trenen de llurs finques el profit que per dret els correspon i que indubtablement treurien si deixessin la rutina i cultivessin llurs terres segons els ensenyarien les pràctiques aplicables de la ciència agrícola moderna.

Son desgraciadament molt pocs els propietaris rurals que s'ediquin o facin dedicar als seus fills a l'estudi de la Agricultura. El petit comerciant es cuida molt de que'l seu fill ingressi ben aviat a l'Escola de Comerç; el gran industrial no espera a enviar el seu successor als grans centres fabrils anglesos o alemanys; solament l'agricultor, amb patrimoni de molta més consideració i complexitat, deixa que'l seu futur amo de la hisenda sigui metge, advocat, sacerdot o mestre.

L'Excm. Diputació provincial de Barcelona creà, amb gran acert, fa anys l'Escola Superior d'Agricultura, on, per Professorat competentíssim, es donen les ensenyances agrícoles segons els últims avenços.

Seria de desitjar, doncs, que en aquesta época que per la proximitat de l'obertura de curs tants desideixen el seu pervindre, alguns pares s'enteressin del funcionament de dita Escola, segurs que alguns se dedicarien a aquells estudis amb lo qual obtindrien propi profit i comuna utilitat.

Institut de Bioteràpia i Laboratori Microbiològic Clínic del Dr. A. FRIAS

VACUNACIó CONTRA LA

RABIA

La vacunació deu començar abans d'haver transcorregut 10 dies després de la mossegada

Diagnòstic o revelació experimental de la rabia en els animals causants de les mossegades. Anàlisis bio-normals i patològics.—Arraval baix Jesús, 33. Reus

Màquines d'escriure

Smith Premier n.º 10

Completament noves

::: garantides :::

Ultima paraula en màquines d'escriure. El model núm. 10 és l'admiració del món enter. La màquina SMITH PREMIER núm. 10 és la única que's garantitz per deu anys. Qui sigui un bon defensor dels seus interessos, no adquirirà cap màquina d'escriure, sens abans pendre a prova la SMITH PREMIER N.º 10, visible.

AGENT UNIC per a la venda a REUS

FRNE FUTÉ, St. Llorenç, 1, 2.º, Tel. 275

Accessoris i cintes per a màquines de tots els sistemes.—Màquines d'escriure d'altres marques reconstruïdes i aparentment noves A QUALSEVOL PREU

Aquest nombre de FOMENT ha passat per la censura militar

DE CULTURA

Informació

«OFRENA», orgue de «Nostra Parla»

Ha sortit, com havíem anunciat, el primer número de la revista «Ofrena» després de passar a ésser orgue de l'entitat «Nostra Parla».

Consta de gran nombre de pàgines i la coberta és a dues tintes.

Per a senyalar la importàcia d'aquest número publiquem el seu sumari:

I. Als Balears, Catalans, Rossellonesos i Valencians.

II. Escrits a la memoria d'En Prat de la Riba:

«Caires genials», pel P. Miquel d'Esplugas, O. M. Cap.—«El bon sembrador», per Mercè Vila i Reventós.—«In memoriam», per J. M. López-Picó.—«Carta oberta a la senyora viuda de don Enric Prat de la Riba», per Dolores Monserrá viuda de Macià.—«Per la mort del President», per Miquel Ferrá.—«Del viure i del morir», per Víctor Catalá.—«In memoriam», per Clementina Arderiu.—«El gran Mestre», per J. Farrán Mayoral.—«La nau ja sab la via...», per Miquel de Palol.—«La llengua catalana i En Prat de la Riba», per M. Folguera i Durán.—«Del que En Prat de la Riba ha fet per la llengua catalana», per Ll. Nicolau d'Oliver.—«De la mort del Mestre», per Joan Estalrich.—«La mort d'En Prat i els estudiants d'avui», per E. Isern i Dalmau.—«Escoli?», per Carme Karr.—«Prat de la Riba i València», per J. Maria Mustieles.—«Estàncés pòstums», per Ramon de Curell.

III. «Parlament de mossen Llorens Ribé en els Jocs Florals de «Lo Rat Penat», de València, celebrats la nit del 30 de juliol de 1917.

IV. «Oració dels soldats mutilats».—Discurs presidencial dels Jocs Florals d'Olot, per Eugent d'Ors.

V. «Aquelles viles», per Guillem Colom.—«Elogi d'una taronja», per Jaume Maurici.—«Ofrena».—Nova época.

S'han fixat en diferents llocs d'aquesta localitat uns artístics cartells amb la llista del personal de que es compona la companyia còmic-dramàtica del Teatre Romea de Barcelona, el qual inaugurarà la seva temporada de Teatre Catalá el proper dissabte amb la comedia d'En Pin i Soler, «La Baronesa».

S'assegura que per la Delegació de varis Sindicats agrícoles comarcans s'estàn realitzant els treballs necessaris per a contractar una important partida de sofre nacional per a la pròxima campanya vinícola.

Banc de Reus de Descomptes i Préstams
Queda obert el pago dels cupons Interior, Exterior, i tots els de venciment d'octubre.

Canvi de monedes i bitllets estrangers
El cònsul de França senyor Merelo ha fet entrega al governador civil senyor Montiu, en nom del Govern de la veïna República, d'un artístic gerro de porcelana de Sévres, record de la visita del ministre d'Instrucció, amb motiu de la clausura de l'exposició d'Art, celebrada a Barcelona.

Pintura preparada, assortit complet de colors: pots de 1 i mig Kg.
GAIETA CAVALLE, S. en C.
Antiga Casa Coder, Plaça de la Constitució.—REUS

En virtut de certs comentaris fets per un periòdic deportiu, el Club Gimnàstic de Tarragona acordà llençar un rept a les Federacions atlètiques de Castella i Guipúzcoa, i la Catalana no sols ho ha aprovat, sino que ha ofert una copa.

Se prepara, doncs, un gran aconceixement deportiu, que se celebrarà probablement a últims d'octubre, si s'accepta el rept.

S'invitarà a pendre part en el concurs a totes les societats atlètiques de Catalunya.

El doctor Mercader, de retorn de l'estueg, s'ha encarregat novament del seu Consultori de malalties dels ulls, arraval alt de Jesús, 26, Reus.

La companyia equestre, acrobàtica, còmica, mímica i musical, que sots la direcció de Mr. Willy, ha de donar una serie de funcions en el Teatre Circo, farà el seu debut el proper dissabte.

Ha deixat la direcció de «El Liberal» de Madrid, En Gómez Carrillo, havent-se'n encarregat En Miquel Moya.

MAGATZEMS GISBERT

Plaça Constitució, 1

Interessa a tothom el visitar les importants seccions de troços, teixits, bordats, entredós, puntilles i la de confeccions, de tan favorescuts MAGATZEMS, on per molt poc preu s'hi poden adquirir verdaderes gangues.

A la primera regió se celebrarà aviat un simulacre de maniobres militars.

Els generals, caps i oficials, únicament amb els servidors necessaris, romandran 15 dies al camp, cobrint una extensa línia, de la qual cadascú obtindrà el croquis del seu sector i en la seva esfera de acció anirà anotant curosament totes les iniciatives, mesures o resolucions que caldrà anar adoptant en tots els cassos i moments. Suposarà la construcció i establiment d'algunes línies de trinxeres i la seva defensa, atacs a les de l'enemic, contra-atacs, ús dels distints mitjans moderns, com morters de trinxera, llença-flames i gassos, estesa de ponts, defensa dels mateixos, ús d'explosius, abastaments, municions, evacuació de ferits; empleo de telégraf i teléfon, reflectors, aviació, i tot el que la guerra requereix actualment.

Pasteleria de Bernardí Mas

(Antiga Casa Montserrat) Galanes, 18
Dolços-Confits-Licors-Comestibles

En el concurs de natació celebrat el diumenge passat a Tarragona, guanyà el primer premi de velocitat, Norregaard, el segon Ferrer i el tercer Villarroel.

En el de resistencia guanyà el primer Ferrer i el segon Vila. A 60 metres, de espalltes, el primer, Guasch, el segon, Medina, i el tercer Ferrer. En salts, un austriac.

Sastreria Ferré

Se necessiten bones oficines i aprenentes

Si's reunís nombre suficient de senyors regidors aquesta nit l'Ajuntament celebraria sessió de primera convocatoria.

La Cambra de Comerç d'aquesta ciutat està practicant activíssimes gestions per a conseguir la derogació de la prohibició d'exportar vins a França, decretada pel Govern de la veïna república.

BAR AMERICANO
ESMERAT SERVEI

La sens rival Horchata Valenciana
EXQUISIT CAFE PAMPA

En alguns oliverars d'aquesta comarca comença a observar-se la enfermetat anomenada de la «negrilla», que ya extenent-se ràpidament, per lo que els propietaris agricultors se troben alarmats davant el temor de que surti perjudicada la pròxima collita d'oli.

El ministre de la Governació ha dit al governador que el déficit de blat és de quatre mil-lions de tonelades anyals. Aquesta quantitat el Govern té ja acordat comprar-la a l'estranger i actualment l'assumpte està en mans del ministre d'Hisenda.

Taller de Cerralleria d'obres

JOAN ADSERA CAMPS
Carrer d'Alegre, 17. - REUS

Representant exclusiu a Reus de les portes d'acer ondulat, i de tots sistemes, de la casa J. Mas Bagá, de Barcelona.

A la «Isleña Marítima», societat navilera mallorquina s'han rebut noticies de que el Govern a conseqüència de ses entrevistes amb els navilers, ha acordat fer-se càrrec de vapors de totes les companyies per a dedicar-los al tráfec de carbó d'Anglaterra a Espanya i de fruites d'Espanya a Anglaterra.

El vapor de la «Isleña» que passa a les ordres del Govern és el «Cataluña» que en l'actualitat està carregant carbó a San Esteban de Pravia.

No se sab encara si el «Caaluña» es dedicarà al transport de fruites d'Almeria a Bilbao o si anirà de Bilbao a Cardiff.

No se sab tampoc si és permetrà que el «Cataluña» vagi a Palma, a deixar el carregament de carbó que està prenent a San Esteban de Pravia.

VENDA

Se vendrà l'antiga tenda de comestibles CASA MARCELO, o es llogarà tota la casa per un altre negoci.

Informaran a la mateixa: Llovera, 55.

Si una senyoreta al flor de la joventut està pàlida, ullerosa, inapetent, tús, es cansa al més petit esforç, té náusies, vòmits, desarreglos de la menstruació, etc. que usi el Xarop de «Hipoposfitos Salud», i al poc temps recobrarà el color de les seves galtes, l'activitat, la salut i l'alegria. Dos pots tan sols de «Hipoposfitos Salud», posen a la malalta en la plenitud de la vida.—Unic aprovat per la Reial Academia de Medicina. 27 anys de creixents èxits. Al comprar el pot deveu fixar-se si amb tinta roja s'hi llegeix *Hipoposfitos Salud*.

D'aquí i d'allà

PER NO ANAR A PEU

A Barcelona s'han fet proves d'un curiós aparell que se'n diu «patineta» i és una motocicleta que no puja dos pans de terra, damunt de la qual el tripulant va dret i dona la direcció amb una palanca en la que s'apoya i que està articulada amb la roda del davant.

La «patineta» pot adquirir grans velocitat i el seu cost és relativament reduït.

Les proves van demostrar que és molt manejable. A primera vista sembla un aparell molt útil, si bé és la pràctica la que ho ha de dir definitivament.

ORIGEN DE LA PÚRPURA

L'origen de la púrpura és per demés interessant.

Els fenicis eren mestres consumats en la fabricació de belles teles, i l'ús de la púrpura per a teyir-les els donà tal fama que encara dura avui dia.

La púrpura era un licor extret de certes conxes que hi havia en les costes de Tiro.

I es conta que un gos famolenc mossegà una vegada una d'aquelles conxes i feu saltar d'ella un licor que tenyí el seu morro d'un color magnífic.

Alguns transeünts se fixaren en aquella circumstancia, i no faltà qui tingué l'idea d'emplear aquest mateix licor en la tintura de les teles. D'aquí vé l'origen de l'industria.

ALS FILATÉLICS

Des del dia primer de setembre, a la zona francesa dels Marrocs, s'han posat en circulació nous segells. L'emissió és artística i el dibuix és de molt bon gust. Están fets pel procediment anomenat de la talla dolça, com els anglesos i americans. N'hi ha de sis tipus diferents i en ells s'hi reproduïxen els monuments arquitectònics més interessants d'aquell indret dels Marrocs.

En els de 1, 2 i 3 céntims, hi ha la torre d'Hassan; de Rabat; en els de 5, 10 i 15, el Bab-Drakken, de Fez; en els de 20, 25 i 30, el portal del Chellah, de Rabat; en els de 35, 40 i 45 a Koutbia, de Marrakesc; en els de 50 i un franc, el Bab-El-Mansur, de Mekinez; i en els de dos, cinc i deu francs, les ruïnes de Volubilis.

Han estat dibuixats per M. de la Naziere i els gravats pels millors artistes francesos.

Tractament de la **sifilis** per l'aplicació **indolosa** del

606

i diagnòstic de dita enfermetat per l'anàlisi de la sang (Dr. Wassermann)
Dr. A. FRIAS.—Arraval baix de Jesús, núm. 33.—CONSULTA DE 3 A 4

sense aquesta marca

l'aparell **NO** és un **GRAMÓFON**
CATÀLEGS GRATIS

Companyia del Gramófon - SOCIETAT ANÓNIMA ESPANYOLA

Èxit colosal dels célebres artistes
TITTA RUFO I CARUSSO
 en discs marca **GRAMÓFONO**

De venda: **R. PERPIÑÀ** - Carrer Major, 22 - **REUS**
 Despatx: 24, pral.

Dipòsit de Rellogeria, Relloges de butxaca i Despertadors des de 2'90 pessetes.

Secció Oficial

Centre de Lectura

Matrícula d'ensenyances

Curs de 1917 a 1918

Aquesta Junta Directiva, vist el bon resultat de les ensenyances en el curs anterior, fa el sacrifici d'augmentar el nombre d'assignatures en la certesa de que els concosis sabran aprofitar-se'n.

Entre altres ampliacions, s'ha organitzat un curs de llengua francesa exclusiu per a senyoretas, que se celebrará sempre que s'inscriu nombre suficient de deixebles.

Aixís mateix s'ha organitzat un curs d'ensenyances pròpies per als qui es dediquen a les arts de construcció compost de les assignatures de dibuix linial i matemàtiques. Completaran el curs unes conferencies setmanals que corren a càrrec del catedràtic don Anton Porta Pallisè, qui explicarà geometria descriptiva, i de l'arquitecte don Josep Simó, qui donará lliçons sobre diferents aspectes de l'art de construcció.

El quadre complet d'assignatures, matrícula i horari, és el següent:

IDIOMES.—Llengua anglesa, professor F. Holthofer; dies, dimarts, dijous i dissabtes; matrícula, 5 ptes.; quota mensual, 3; hores, de 10 a 11 nit.
 Llengua francesa (noies), pel mateix professor; dimarts, dijous i dissabtes; 5 ptes. matrícula, i 2 de quota; de 9 a 10 nit.

Llengua francesa (noies), igual professor; dilluns, dimecres i divendres; 5 i 2 ptes; de 6 a 7 tarda.

Llengua catalana; professor Carles Soler; dilluns, dimecres i divendres; 5 ptes. de matrícula i 1 de quota mensual; de 9 a 10 nit.

Esperanto; dimarts i divendres; 2 ptes. matrícula; de 9 a 10 nit.

ARTS I OFICIS.—Dibuix linial, professor Carles Soler; dilluns, dimecres i divendres; 5 ptes. matrícula i 2 de quota; de 9 a 10 nit.

Matemàtiques, pel mateix professor; dimarts, dijous i dissabtes; 5 i 1 ptes.; de 9 a 10 nit.

COMERC.—Comptabilitat i pràctiques d'escriptori, professor Anton Batlle; dilluns, dimecres i divendres; 5 ptes. matrícula i 1 de quota; de 9 a 10.

MÚSICA.—Solfeig i piano, (noies), dimarts, dijous i dissabtes, (noies) dilluns, dimecres i divendres; professor E. Mateu; matrícula 2 ptes., quota mensual per a les classes de solfeig i pta. per a les de solfeig i piano 2'50; hores, de 6 a 7 tarda.

CULTURA FÍSICA.—Gimnàs, professor Anton Ferré; dilluns, dimecres i divendres; 5 ptes. de matrícula; de 10 a 11 nit.

OBSERVACIONS.—Tenen dret a matricular-se els socis i llurs fills.

—Els qui es matriculin en les assignatures d'Arts i Oficis, deuen tenir nocions elementals d'aritmètica i dibuix.

—Des d'aquesta data queda oberta la matrícula en la consergeria del Centre.

—Les classes començaran el dia primer d'octubre.

Reus 15 de setembre de 1917.—Per la Junta Directiva.—El Secretari, *Pere A. Savé*.—El President, *Pere Cavallé*.

ANUNCI

Fent ús de les facultats concedides per l'article 21 del Reglament, aquesta

Junta Directiva ha acordat eximir del pagament de la quota d'ingrés a tots els que es proposin per a socis durant el proper mes de setembre.

Reus 28 d'agost de 1917.—P. A. de la J. D., el secretari, *Pere A. Savé*.

Institut General i Tècnic de Reus

ANUNCI

Curs de 1917 a 1918

Amb arreglo a lo previngut en les disposicions vigents, els alumnes que desitgin seguir els seus estudis per ensenyança OFICIAL, podran efectuar la inscripció de matrícula durant el proper mes de setembre.

A dit efecte dirigiran les sollicituts al senyor Director, justificant estar vacunats o revacunats, acompanyant la cédula personal els que per l'edat estiguin obligats a tindre-la i abonant en l'acte de l'inscripció vuit pessetes per assignatura en paper de pagos de l'Est, més un timbre mòbil de deu céntims per al resguard provisional.

Les matrícules d'honor estan exemptes d'aquests pagos, pero sollicitaran del senyor Director en el mateix plaç la aplicació d'elles.

Per a l'ensenyança NO OFICIAL, COL·LEGIADA, el plaç per a la matrícula és la primera quinzena del mes d'octubre.

Els que per causa de degradament justificada no haguessin pogut efectuar la matrícula dintre dels anteriors plaços, podran fer-ho en la segona quinzena del mes d'octubre pero abonant dobles drets.

El dia trenta de setembre citat acaben tots els drets inherents a les matrícules que s'haguessin fet en el curs actual.

Hora de despatx: De 10 a 11.
 D'ordre del M. I. Sr. Vis-director se posa en coneixement dels interessats.

Reus 16 d'agost de 1917.—El Secretari, *E. Cabré González*.

Escola Municipal d'Aprenents i de Comerç de Reus

ANUNCI

Curs de 1917 a 1918 Ensenyança oficial

Amb arreglo a lo previngut en les disposicions vigents, els alumnes que desitgin seguir els estudis que es cursen en aquesta Escola, durant el citat curs, verificaran la matrícula des del dia 15 al 30 de l'actual, per a lo qual, dirigiran les sollicituts al senyor Director, quin imprés se facilitarà en la Secretaria de la Escola exhibint en l'acte de formalitzar-la un certificat facultatiu en el que consti que s' troben vacunats o revacunats, al mateix temps satisfaran 25 céntims de pesseta per drets d'inscripció.

Les matèries en que poden matricular-se son les següents: Aritmètica i Algebra, Geometria i Trigonometria, Geometria descriptiva, Dibuix (linial, decoratiu, figura, paisatge, ornamental, artístic, de lo antic, del natural, aplicat a les labors de la dona, i pintura), Mecànica, Elements de construcció, Nocions de Física i Química, Llengua Francesa i Pràctiques de taller.

D'ordre del Sr. Director se fa públic per a coneixement dels interessats.

Reus 10 de setembre de 1917.—El Secretari, *Ramón Pons*.

Ferrocarrils

Servei de trens que regeix des de ler. de juliol de 1915

DE REUS A BARCELONA

Surt 5'03 per Vilanova; arriba 8'48 m	
» Vilafranca; » 9'38	
» 7'25 » 9'23 e	
» 8'49 » 13'27 m	
» 14'13 » 17'42 e	
» 17'16 » Vilanova » 21'44 o	
» Vilafranca » 20'37	
» 21'25 » » 23'28 r	

DE BARCELONA A REUS

Surt 5'26 (trasb. Roda); arriba 9'23 m	
» 8'33 » 10'36 r	
» 9'20 » 12'47 c	
» 13'00 » 16'15 o	
» 15'23 » 19'24 m	
» 19'49 » 21'53 e	

DE REUS A TARRAGONA

» 9'57 » 10'30 m	
» 12'54 » 13'27	
» 14'30 » 15'05 m	
» 18'08 » 18'35 e	
» 20'50 » 21'34 m	

DE TARRAGONA A REUS

Surt 7'35 arriba 8'10 c	
» 12'17 » 12'53 m	
» 16'36 » 17'14 m	
» 19'25 » 20'03 m	

DE REUS A FALSET I MORA

Surt 7'17 surt 9'27 arriba 10'15 m	
» 10'41 » 11'19 » 11'11 s	
» 13'17 » 14'24 » 14'58 c	
» 16'30 » 18'57 » 19'47 m	
» 19'49 » 21'11 » 21'47 m	
» 22'01 » » 23'05 e	

DE MORA I FALSET A REUS

Surt 6'13 arriba 7'17 e	
» 6'30 surt 7'42 » 8'39 m	
» 7'01 » 8'43 » 10'19 m	
» 12'17 » 13'11 » 14'03 e	
» 17'27 » 19'12 » 20'59 m	
» 20'14 » 20'48 » 21'09 m	

DE REUS A LLEIDA

Surt 8'22 arriba 11'22 c	
» 13'35 » 20'05 m	
» 17'59 » 22'03 m	
» 20'30 » 0'22 m	

DE LLEIDA A REUS

Surt 5'30 arriba 9'46 m	
» 8'29 » 12'29 m	
» 11'56 » 20'17	
» 15 » 17'58 c	

Companyia Reusense de Tramvies

Servei de trens que regirà des del dia 12 de setembre de 1917

Sortides de Reus (Arraval Robuster)	Sortides de Salou
Tren n.º 24 a les 7.50	Tren n.º 25 a les 9.20
» 2 » 10.2	» 11 » 11.20
» 12 » 15.—	» 1 » 10.—
» 26 » 17.05	» 23 » 18.45

Els dimenges i dies festius s'expediran bitllets d'anada i tornada a 60 céntims per a tots els trens del dia de la expedició.

LÍNIA DE VALENCIA

Surten de Salou per a Valencia 6'21, 9'18, 11'15, 0'02, 18'02 (fins a Benicarló).

Arriben a Salou de Valencia 4'19, 8'32, 15'44, 18'36, 0'35 (desde Benicarló).

Francisco Prius Demestre

Corredor de Comerç Col·legiat

Arraval de Santa Agna, 57.—Teléfon n.º 5

Intervencions en totes les operacions dels Bancs d'Espanya i de Reus. Xecs sobre el Regne i Estrangers. Canvi de monedes i bitllets estrangers. Descompte i pago de cupons.

COMPRA-VENDA DE: Valors locals i cotitzables en Borsa amb garantia de póliza, paper Estranger comptat i plaç, sens interessos.

NOTA: Sols la póliza de Corredor de Comerç, confereix la plena propietat dels valors, impossibilitant que prosperi cap reclamació sobre ells.

La póliza ademés facilita l'expedició de duplicats dels valors que haguessin sofert extraviu, robo, incendi, etc., en el seu plaç legal, quedant els propietaris reintegrats dels mateixos.

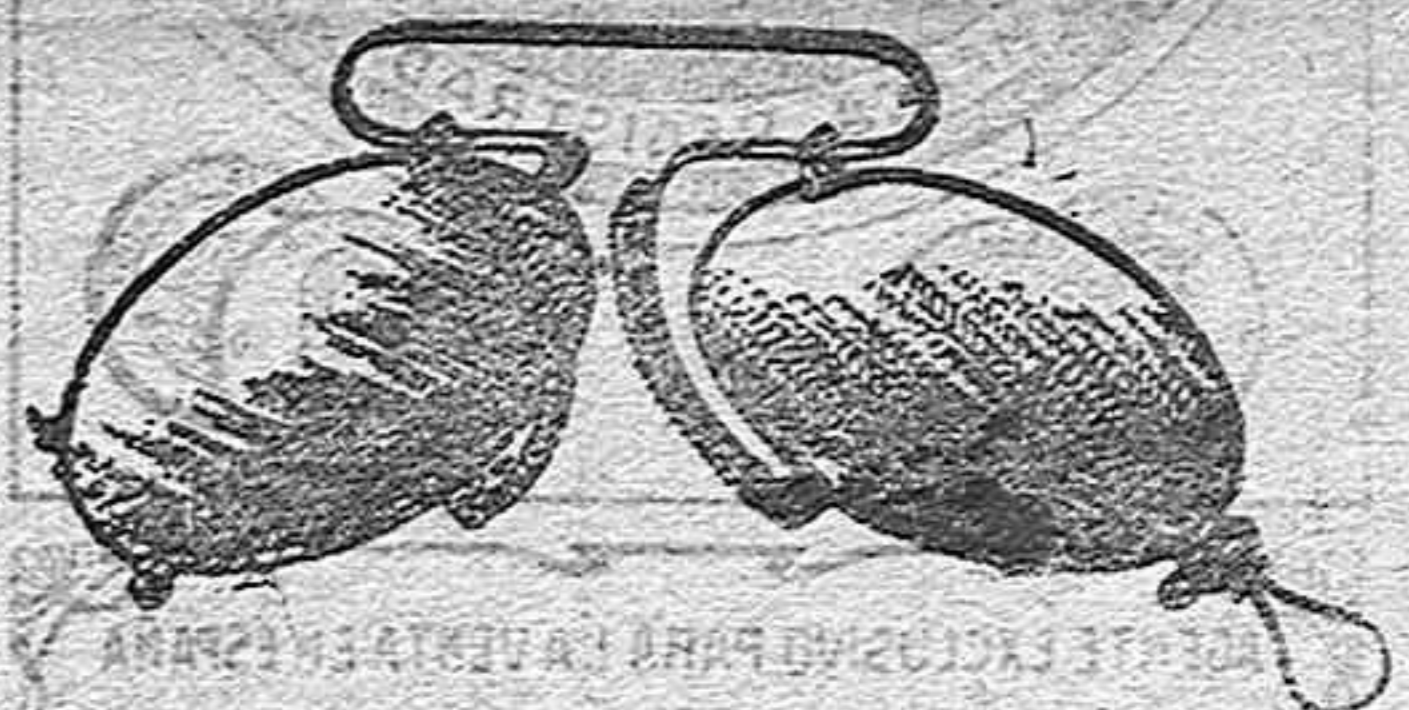
Aparells i Discs PATHE

Nous discs dels célebres artistes: TITTO SCHIPA, MARIA GALVANI, G. BARDI, ELVINO VENTURA, SCAMPINI. Gran assortit en cuplets cantats per les artistes: AMALIA MOLINA, BELLA NINON, OLIMPIA D'AVIGNI, LA TEMPRANICA, LA PRECIOSILLA.

Dipòsit a Reus: **MAGATZEMS GIBERT**

Plaça Constitució, 1

REUS

Els progressos que la ÒPTICA ha experimentat des de fa mig segle, ha demostrat que avui és indispensable en tots els ordres baix tots els aspectes: Amb l'auxili d'uns lentes o gafas ben escollits, són milers les persones que practiquen l'hermós sentit de la vista, en complerta normalitat.

No's deuen comprar els lentes com un género qualsevol, no basta escollir cristalls rutinariament i sense raons científiques. Quantes persones han malgastat sa vista, perjudicant-la en alt grau per no tindre en comte aquests prudents consells!! Sols un examen a conciencia pot donar per resultat trobar uns lentes perfectes, ja que moltes vegades no tenen el mateix grau de refracció els dos ulls.

En conseqüència, aquesta CASA sense perdonar mitjà ha instal·lat en son propi establiment una completa SECCIÓ D'ÒPTICA que li permet assegurar a sa distingida clientela, una extraordinaria exactitud en els cristalls prescrits pels senyors Oculistes, amb lo qual, creu prestar un bon servei i al mateix temps omplena un buit fa temps notat en aquesta ciutat.

S'expedeix el verdader cristall de roca del Brasil i es garantitza sa autenticitat per mitjà d'aparells especials. Cristalls de totes classes, montures d'or, xapat, níquel i ser.

Se fan ademés, tota classe de compostures perteneixents a dit ram.

JOSEP PUJOL. Cirurgia

Especialista en la curació de les hermes (trençats) amb 30 anys de practica entre la casa Clausolles, de Barcelona, i el meu establiment de Reus

NOTA.—No equivocar aquest antic i acreditat establiment «LA CRUZ ROJA» dirigit per persona competent i amb títol professional, amb altre d'igual article que hi ha en el mateix carrer, que amb el fi de despistar a la meua clientela i per a millor aprofitar-se del crèdit que gaudeix casa meua, s'ha establert prop de la mateixa.

«LA CRUZ ROJA» (CASA FUNDADA EN 1896) MONTEROLS, 16 (Al costat del fabricant de gorres D. Isidro Pons)

Gran Servei de Caruatges De Montroig a Reus i viceversa

SORTIDES

MONTOIG	REUS
5 i mitja	7
9 i mitja	9 i mitja
12 i mitja	15 i mitja
17 i mitja	17 i mitja

PUNTS DE PARADA:

A Montroig, Casa Sabaté.
 A Reus, Carrer de Sant Joan, Guarnicioneria den Baldrich.

«La Publicidad»

Per a la venda i subscripció al kioski BOLARÉ, plaça de la Constitució.

VENDA

Se vendrà en bones condicions una llibreria i tenda de periódics situada en un punt cèntric d'aquesta ciutat. Informar en aquesta impremta.

«El Mercantil Valenciano»

Se troba de venda en el kioski de periódics de Filles d'Emili Bolart, plaça de la Constitució.

IMP. SANJUÁN - REUS

EI CAS MÉS SENZILL DE TOS;

el refredat més simple; qualsevol lleugera inflamació, més que afeccions transitories constitueixen un perill seriós i constant. La TISIS, BRONQUITIS CRÒNICA, l'ASMA, etc., són ben sovint el resultat de catarros mal cuidats. Les

Pastilles Serra

compostes de balsàmics, antisséptics i espectorants que tenen la facultat d'aliviar i curar tota mena de TOS i enfermetats de les vies respiratòries són el remei millor que pot recomanar-se en la seguretat d'obtenir prompts i satisfactoris resultats.

Calma la tos ràpidament, estova el pit, descarrega els pulmons i fan desaparèixer tot seguit la fatiga que oprimia y dificultava la respiració.

ES VENEN A DOS RALS CAPSA.

LITINOIDES SERRA

Primera sal litínica fabricada a Espanya per a la obtenció de

riquíssima aigua de taula

Exigiu sempre el nom Litinoides Serra sobre fons blau i tindreu la garantia de que la bossa és lleugera, essent l'únic veritable remei per a prevenir i curar malalties de l'estómac, fetge, ronyons, mal de pedra, etc. Proporcionen una aigua pura, fresca, carbònica, deliciosa de gust.

Es venen en capsos de 12 paquets a 1 pesseta; de 50 paquets a 3'65 pessetes; de 100 paquets a 7 pessetes, **UN PAQUET SOLT. 10 CÈNTIMS.**

EL RECONSTITUENT MILLOR

és aquell que basant-se en teories científiques admeses universalment proporciona a l'organisme empobrit un immediat alivi i la reparació progressiva de les forces perdudes. La

Enofosforina Serra

agradable al paladar com la més fina de les begudes, té una acció vivificant tal que pot dir-se que REFÀ el cos rendit per l'anèmia; remineralitza la materia gris, aclareix la ment i retorna el bon humor.

Es indispensable per a totes aquelles persones convalescents de llargues malalties, per a combatre la vellesa prematura, enfortir al débil i vigoritzar a l'im-potent.

FARMACIA SERRA - Arraval de Santa Agna, número 80 - REUS

El rei dels cafés

Puresa garantida

Aroma concentrat

AGENTE EXCLUSIVO PARA LA VENTA EN ESPAÑA
ROMÁN MARIMÓN PLAZA CATALUNA-7
REUS

El més agradable

LES PERSONES DE BON PALADAR PRENEN EL CAFÉ "PAMPA"

DISPONIBLE

L'Hidráulica Reusense
de EMILI AULÉS
Extens assortit en mosaics hidràulics
PREUS ECONÒMICS
Camí de Riudoms **REUS**

Casa PUJOL
TRAJOS DE LLANA
DES DE 25 PESSETES
Monterols, 37 **REUS**

JOAN PUJOL
RECADER
EL MÉS ANTIC DE REUS A BARCELONA
ARRAVAL ALT DE JESÚS **REUS**

NON PLUS ULTRA
Trajos a preus inverosímils
La casa miller assortida en trajos per a nens
Portal de Jesús, 1.—**REUS**

Esteve Massagué
COMISSIONS-REPRESENTACIONS
SANT LLORENS, 8, 3.^r **REUS**

DECORACIÓ - MOBLES
J. MONTAGUT
Carrer de la Pressó, 4 **REUS**

Fàbrica de Capsos de Cartró
ENRIC VIDAL
Carrer del Galló, 4 **REUS**

JOSEP SOLÉ
RECADER DE REUS A BARCELONA
BARCELONA
Boulevard de la Plaça Nova, 14
Passeig de Gràcia, 62 (Colmado)
Hospital, 4 (Estanc.) **REUS**
Güell i Mercader, (Hostalets), 22, Cordereria
Arraval Santa Agna, 5

DISPONIBLE

DROGUERIA
de H. MARINÉ
Plaça de Prim **REUS**

Claudi Borrás
DENTISTA
Plaça Constitució, 13 **REUS**

TINTORERIA de MANUEL CIBIACH
Se renta i tenyeix tota classe de roba.—S'utilitza el planxat elèctric.
Galanes, 7 **REUS**

DISPONIBLE

DISPONIBLE

Fábregas i Recasens
BANQUERS
Valors-Cupons-Borsa-Canvi-Giros
Rambla dels Estudis, 4 (TELEFONS) A 2248 I A 3453 **BARCELONA**

TARIFES
per a l'inserció d'anuncis en aquest diari

PREUS MENSUALS

En 1. ^a plana	En tercera plana				En 4. ^a plana
Pagarà pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi	A una columna	A dues columnes	A tres columnes	A cinc columnes	Pagarà 3 pessetes per cada espai de 5 per 7 centímetres que ocupi
Fins a 3 cmts. d'altura.	2'50	3'75	5'00	10'00	
De 3 a 5 »	3'50	5'25	7'00	14'00	
que ocupi Per cada centímetre més	0'50	0'75	1'00	1'50	

Els remicis, anuncis de crònica, de secció oficial, etc., etc., un número reduït d'insercions pagarán a 25 cèntims la ratlla per la primera inserció i a 10 cèntims ratlla, per cada una de les successives. Quan arribi a publicar-se un mes pagarán a 10 cèntims per cada inserció.

NOTA: Tot anunci a més de set dies impert segons tarifa, costarà l'impost del timbre a raó de 10 cèntims per inserció.

AVÍS.—S'admeten anuncis mortuoris fins a les 11 de la nit.